

אם הקולנוע הוא אמנות או לא, זהו עדיין נושא לוויכוח. אולם העובדה שהי קולנוע הוא מיסחר, כבר מקובלת וידועה לכולם. ולא סתם מיסחר, כי אם משהו שבין רולטה לפוקר. לעולם אין לדעת כביטחה מה יצליח ומה לא ואיש אינו יכול לחזות מראש כמה כסף בדיוק כדאי להשקיע בסרט, כדי שיהיה די טוב לטעם ההמונים, ועם זאת שיהיה די זול כדי שיוכל להחזיר את ממונו של המשקיע בריבית.

לכאורה, מיסחר למטרופים, ואולי דווקא משום כך, נוהרים אליו רבים כל-יכך. כל אחד מקווה שהמיספר שלו יזכה, וכולם משאים עיניהם לדוגמאות מופת, כמו למשל לנו החתיכות האנגליות, סרט שיוצג בקרוב בישראל והמהווה דוגמה לחלומן של כל סוחר-קולנוע: סרט בלי כוכבים, נעשה על-ידי במאי אלמוני, עלה פרוטות (יחסית), והפך אחד הלהיטים הצרפתיים הגדולים של כל הזמנים. המיתמטיקאים (זהו מיקצוע מבוקש בקולנוע) עשו בעצם חשבון, שיחסי להשקעה עוד לא היה בצרפת סרט כזה.

מזלברמן לברונסון וזבנויאל. המהנדסים שמאחרי המיבצע הזה הם מישר פחה יהודית בשם זילברמן, סרן' הבעל, ואירן, האשה, שהוכיחו בעצם את הבנתם ברזי הקולנוע בעבר. סרן' זילברמן הוא האיש שמצא שחקן אמריקאי מתברג, לא יפה ביותר אבל שרירי מאד, נתן לו תפקיד ראשי באחד מסרטיו, והפך אותו אחד השחקנים הפופולאריים ביותר בעולם. וי בעל ההכנסות הגבוהות ביותר במיקצועו. הכוונה כמונן לצ'ארלס ברונסון, שזכה לככב לצד אלן דלון בשלוטן לידיו. ואם לא די בכך, נתן לו זילברמן את זריקת-

התאוה

לשנה

להתראות בגיהנום (הודו, תל-אביב, דרוס-אפריקה) - הרפתקות של קצין-ימייה בריטי תמים ושועל אירי צמא-אלכוהול בג'ונגלים של מיזרח אפ-ריקה, כפי שהובאו בסיפורו של וילבור (גולד) סמית, יכר לים לספק חומר בשפע לתריסר סרטים. בצורה כלשהי, אם מתייחסים אליהן במעט רצינות, אפשר אולי אף להבין חן במידה מסויימת של משמעות בהרפתקות אלה, המעמינות דות זה מול זה את רוח החופש והיוזמה הפרטית של שני הגיבורים הצדים פילים ומוכרים את השנהב ברווח גדול, ואת הגרמנים השנואים, העבים והאטומים, המצרים את צדיהם.

אם צד זה של הסיפור אינו נמצא בגירסה המוסרטת של מטר האנט, לפחות צריך להודות שכמעט שליש מכל ההרפתקות שבספר נכללו כאן, וזה הרבה מאד לסרט אחד. לי מארווין, שמעולם אינו מניח לבקוב לחמוק מיידו ליותר משניות ספורות, ורוג'ר מור, שכספו נגנב, מניו מוש-הרים, ביתו נשרף והוא נהרג כימעט בכל מערכה שבסרט (ויש בו מערכות רבות), מדלגים ממעשייה דמיונית אחת לשנייה, מבלי שאיש יוטרד על-ידי הסבירות ההגיונית או המשמעות החברתית של מעשיהם. הכושים, שביניהם חיים השניים (וכי איך אפשר אחרת באפריקה?) מוצגים בגישה דרוס-אפריקאית נאורה אופיינית, כבשר-תוחחים או כשקר-רגים מושבעים או, במיקרה הטוב, כשרתים נהאמנים. הגר-מנים הם או חזירים מפותמים ומגעילים, או קצינים מסור-ידיים מרוב תקנונים שרובצים על מצמונם. האנגלים כימעט שאינם קיימים (לפי הכותרות, היו כנראה יותר, אבל סרט זה, שעבר הרפתקות רבות בהפקתו ותקציבו האמירי לפי-שלושה יותר מן המתוכנן, נמשך זמן רב מדי לדעת המפי-

מארווין ומור: גוויות מתנדנדות

קים שקיצצו בו עוד לפני הפצתו העולמית). מי שמחפש פעולה לשמה, אינו רגיש להרג חיות (אומ' נם, מיכתב מרשות שמורות-הטבע בדרוס-אפריקה מבטיח שאף חיה לא נפגעה, אבל הרושם על המסך הוא ריאליסטי מאד), ולא איכפת לו לראות גוויות מתנדנדות על עצים, תינוקות נורים למוות, תניינים שוחרים לטרף ועוד כל מיני מחזות מרתקים מסוג זה, ימצא כאן את מבוקשו בשפע. ולמען האמת, מרגע מסויים והלאה קורים על המסך כל כך הרבה דברים, עד שהצופה נוטה לשכוח בכלל לשם מה הם קורים, ונסחף עם החווייה הרגעית. גם זה סוג של כישרון.

מן הדור הישן, שעה שסירטו של בזנויאל זכה אומנם בקהל מובחר בלבד, אבל בכל פינות העולם.

במאי בזנויאל ומפיק זילברמן ב"רוח החופש" זילברמן התחנן

גברת זילברמן. בהזיבשה שהבעל, סרן', עסק בענייניו החשובים והיקרים, שלחה רעיתו את ידה, אולי מתוך שיער מום, בהפקת סרטים קצרים. אולי יהיה מוזר לישראלי הממוצע לשמוע זאת, אבל יש בצרפת מפקים פרטיים העושים סרטים קצרים, ואלה מוצגים בבת-ינקולנוע, ומהווים הרצה מוקדמת לבמאים העושים אחר-כך סרטים ארוכים. נשמע כמו מדע בידיוני אצלנו, אבל עובדה.

ובכן, אירן זילברמן טיפחה לה כמה בני-חיסות, ובעיקר בחור צעיר בשם מישל לאנג, מי שהיה עוזרם של במאים כמו הנרי רוגני וז'אן פירר מלוויל, ומאז 1964 עשה עבור הגברת זילברמן חמישה סר' טים קצרים, שכמה מהם אף הוצגו בפסי-טיבילים שונים.

יום אחד, החליטו השניים שהגיעה העת לנסות משהו קצת יותר נועז. אופנה אמר ריקאית, שהחלה עם הצגת-הקולנוע האחד-רונה ההגיעה לשיאה עם אמריקן גראפיטי, הוכיחה שנוסטאלגיה של בני שלושים ו-ארבעים לימיה-העשרה שלהם, היא מקור אדיר להכנסות, וכאלו לא די בכך, באו כמה הצלחות צרפתיות, ובראשן סרט בשם לה זוו (בעיברית אפשר, אולי, לתרגם זאת כ"המתפרפרים"), שאותו ביים מבקר-קולנוע לשעבר בשם פאסקל תומא, והראו איזה אוצר טמון בתקופה המקבילה בצרפת, ובקסם ההשתוללות הנערית (המתפרפרים היו צמד תלמידיתכון, שיצאו

בטרמפים לבדוק את החירות המינית של נערות שוודיה).

האנגליות הקטנות. מכאן ואילך, המסקנה היתה כנראה ברורה. ללאנג עצמו זיכרונות מימי-התיכון שלו, כאשר נשלח לאנגליה לשפר את האנגלית שבפיו לקראת הבגרות. לדי הזוג זילברמן, כך טר-ענים, חזו בעצמם חוויות כאלה, או מדוע לא לעשות מהו סרט? כשהוא אוסף סביבו כי מיני צעירים שעיקר קיסמם באלמור-גיותם, ומערבב כמה מפיומני התקופה (הסרט מתרחש ב-1954) עם שירים חדשים באותה רוח. שכתב מירט שומן (האיש שיוזם את המחזמר ברל מרגיש טוב וחי בפאריס). יצא לאנג לרמסגייט, עירית-קייט בריטית, ובתקציב שמזכיר בהחלט תקציב של סרט ישראלי, ניגן על כל מיתרי הנוסטאלגיה שלמד להכיר מסרטים קודמים.

ההצלחה, כאמור, היתה מסחררת, ולנו החתיכות האנגליות היה הסרט היחידי ב-פאריס, שיכול היה להעני ולהתמודד כשווה בשווה עם ברוס הכריש ועם מלתעותיו, ואם מהרהרים בעובדה שחלק מסכף זה עומד להיות מוקדש לסרט הבא של בזנויאל, צריך בהחלט לקבל בכרכה את כל האנגליות הקטנות, והצרפתיות הקטנות והצרפתים הקטנים שבסרט זה.

תדריך

חובה לראות:

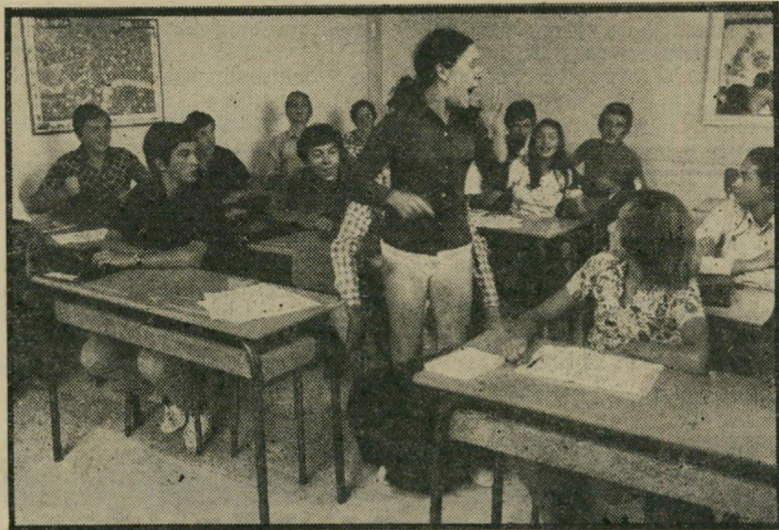
- תל-אביב - קן הקוקיה, להיות או לא להיות, חשיבותה של אהבה.
ירושלים - קן הקוקיה, האיש שרצה להיות מלך.
חיפה - קן הקוקיה, סרט מתוק.

תל-אביב

*** השיבותה של אהבה (סר') נמה 2, צרפת) - החיים בשולי הכוהימה הפאריסאית כגיהנום שבו כל מענה הוא גם מעונה. סרט מרשים ביותר ומדכא ביותר של הבמאי הפולני אנדריי זולבסקי, עם רומי שניידר ופאביו סטטי בתפקידים הראשיים.

ירושלים

*** האיש שרצה להיות מלך (אורינו, ארצות-הברית) - הרפתקות של שני סמלים בריטיים רודפיי-בעצ, שנכתבו על-ידי רודיאד קיפלינג בתחילת המאה, הופכים בידי ג'ון ווסטון סרט מרהיב-עיני, משוחק להפליא ופרק בתולדות הקולנועאי, ליום המודרני עם מייקל קיין ושון קונרי.

ביתת תלמידים ב"לנו החתיכות האנגליות" זילברמן מימן